

Zahradní město – Záběhllice

Zahradní město v desátém městském obvodu, láká k návštěvě i procházkám. A není divu, převážná část ulic jen s místní dopravou a všudy přítomná zeleň to je příjemné prostředí pro místní ale i pro ty co chtějí poznat naše město i mimo jeho historické centrum.

Také dopolední vycházka naší turistické party sem dnes směřuje. Říká se, že všechny cesty vedou do Říma ale v Praze to tak trochu vypadá, jakoby všechny vedly na „zahradák“ jak se mu familiárně říká. Problém by byl snad jenom přiletět letadlem, jinak je nabídka skvělá. Autobus, tramvaj, vlak to je současnost, ale nebylo tomu vždycky tak a nejen s dopravou. On se ten zahradák tváří jako by tu byl odjakživa, ale není to tak dlouho co tady byl jen holý kopec, nedaleká fabrika na pneumatiky a pod kopcem železnice do Benešova.

Začalo to brzy po založení našeho státu. Byl vypracován projekt na zahradní město s 10 tisíci obyvateli, s výstavbou první etapy 750 malometrážních rodinných domků, každý se zahrádkou. Asi to byl jeden z důvodů, proč se název Zahradní město vžil již natrvalo. Druhý důvod to jenom podpořil. Zdejší „**Okrašlovací spolek**“ přišel s nápadem vytvořit komplex monotematických názvů zdejších ulic. Vzniklo něco, co u nás nemělo obdoby a možná ne jen u nás ale i ve světě. 54 ulic pojmenovaných názvy květin, keřů, stromů, ovoce i zeleniny. Pro Zahradní město nic lepšího snad ani vymyslet nešlo.

Po výstupu z autobusu jsme naší vycházku Zahradním městem začali na náměstí „**Mezi Zahradkami**“. Název má asi zdůraznit důležitost místa, ve skutečnosti je to ale park plný zeleně a cestiček, ty vás provedou kolem nainstalovaných soch. Nás dovedly k plastice, kterou nazval její autor český sochař **Jiří Babiček Ležící figura**. Já bych asi vybral téhle holce z kamene lepší jméno.

Míříme ulicemi do mírného kopce a názvy ulic na nárožích jen potvrzují, že se za těch pomalu sto let nikterak nezměnily. Chrpová, Pivoňková, Karafiátová, Jiřinková, Macešková, Kosatcová to jsou ulice, které nás dovedly do malého parčíku k tabuli Naučné stezky prý nejen pro děti. Jmenuje se Zahrada ve městě – Kosatcová a dají se tady dozvědět věci!

Třeba to že takový kosatec má spoustu různých barev. Proto jeho latinský název **Iris** je spojen se jménem řecké bohyně duhy, zatímco český název je odvozen od ostrých listů připomínajících kosu. To není zdaleka vše, tabule naučné stezky vzpomenu třeba na zdejší významné osobnosti nebo na ty, kteří navrhli některé typy zdejších rodinných domků nebo jejich uspořádání – takzvaný zastavovací plán a další zajímavé informace.

Pomalu stoupáme dál Hvozdíková, Malinová, Jahodová, pravoúhlé uspořádání přechází do oblouků a jsme v dalším parku, tentokrát je to **park Malinová - Chrpová**. Téměř půl kilometru dlouhý uspořádaný do písmene T. Revitalizovaný v roce 2011 nabízí snad vše, co takový moderní park má mít.

Středem protéká umělý potok s několika vodními tryskami, jsou tu dvě dětská hřiště, bludiště, pítka, dětský pumtrack. Vysazeno bylo 150 stromů, na několik metrů vysokých konstrukcích se pnou dvoubarevné vistárie, nechybí keře a plastiky.

Park Malinová – Chrpová je již na vrcholu kopce a souběžně se dotýká téměř kultovní místní ulice, **Jabloňové**, a i tady naleznete skoro vše potřebné k životu v takovém společenství. Dvě obchodní centra, banky, restaurace, významnou polikliniku, lékárny a na konec i hřbitov. Jsou tu i zajímavé budovy třeba **Slunečnice**, moderní mnoha poschoďový dům s půlkruhovou základnou, vystavený sluníčku postupně po celý den.

Je tu i výšková budova, **mrakodrap Arnika** na Jabloňové s výškou 65 metrů, je to již hodně dávno kdy si stavbaři vyzkoušeli jak vůbec tak vysokou stavbu postavit. Byla jednou z prvních v Československu. Původně to měl být hotel, nakonec byl přestavěn na bytový komplex.

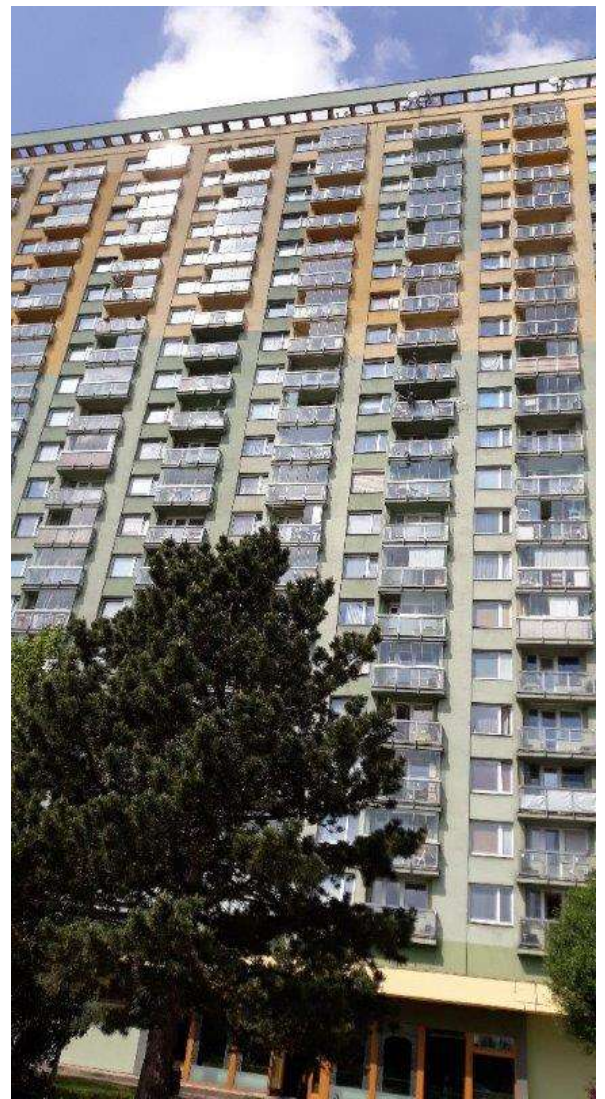
I nedaleký žlutý věžák má svůj příběh. Říká se o něm, že je to budova Československé televize a opravdu něco na tom bude. V době naší okupace sověty a „spřátelenými zeměmi“, okupanti naší televizi obsadili. Ilegálně potom začala vysílat z věžáku na Zahradním městě.

Parkové úpravy kolem zmíněných budov nabízejí odpočinek uprostřed zeleně, simulovaný kousek jihoamerického pobřeží, přímořských dun, ale třeba i sousoší **Tří žen** z hořického pískovce.

Mrakodrap Arnika výška 165 metrů, 20 podlaží a klasický domek zahradního města jenom pár desítek metrů od sebe. Větší kontrast se bude hledat asi těžko.

Prodloužením Jabloňové je ulice Na vinobraní, odkazuje na minulost, jižní svahy Záběhlic přímo vybízely k zakládání vinic. Dnes je tu vilová zástavba, starší i úplně nová, chudší i super luxus, ale hlavně nabízí výhledy na protější Spořilov. Blížíme se na konec bývalého viničního svahu, tak ještě jedna památka přímo proti malému motelu. Původní **barokní usedlost**, která byla v 19. století upravena jako venkovský zámeček s barokními prvky. Je obklopena rozsáhlou zahradou s terasami a osmi pískovcovými sochami. Současný majitel se bohužel rozhodl ukrýt vše před zraky veřejnosti oplocením připomínajícím spíš opevnění. Něco málo je vidět z terasy protějšího motelu Elizza.

Viniční kopec končí nově zrekonstruovaným schodištěm. Schody vedou **do Záběhlic** a přímo k potoku, který tady po staletí hodně pomáhal, ale také hodně škodil. I dnešní pamětníci by mohli vyprávět. Je to jeden ze dvou nejdelších pražských potoků **Botič**. V posledních dvou letech je snaha jeho betonové koryto vrátit do podoby meandrujícího potoka jako vypadal před staletími. Nové úpravy jsou vlastně druhým cílem naší dnešní vycházky.

Do míst kde je na Botiči hotovo je to ještě dobrý kilometr

Jsme na místě nových úprav, bylo odstraněno betonové koryto, vytvořeny nové meandry a ostrůvky, při břehu vysazeny vodní rostliny a v okolí odstraněny nálety a byla vysazena nová vegetace.

Součástí úprav jsou i nové cesty a můstky přes Botič.

Botič napájí jedním svým ramenem Hamerský rybník, tady naše dnešní vycházka končí na hrázi. Na okružní cestě kolem rybníka je vidět dožívající vegetace vrb a olší, udržuje je při životě spousta zdejší vody. Příjemným zakončením je i návštěva restaurace Hamr – sport.

Za krásného a slunečného počasí v pátek 26. května 2023, na Zahradním městě a Záběhlicích.

Vycházku připravili Mirek a Zdenka Bernátovi, kronika Mirek. Obětavě fotily Lydie Stoupová a Ivana Sklářová

